



PROWINCJA AKADEMICKA – REMEDIUM NA AKADEMICKĄ NUDE? PRZYKŁAD ECLA BERLIN

Pochodzące od Goethego określenie „prowincja akademicka” nawiązuje do pewnego ideału wykształcenia, w którym zaangażowanie podopiecznych w studia było całościowe, tak jak kompletne było odcięcie instytucji od świata zewnętrznego. Model ten, literacko rozbudowany np. w „Grze Szklanych Paciorków” Hermanna Hessego, stanowi ideowe rodzeństwo klasycznych koledzy sztuk wyzwolonych, rozwijanych z największą determinacją w Stanach Zjednoczonych XIX wieku.

W miarę jak klasyczny, pochodzący ze średniowiecza program akademicki w coraz większym stopniu zaczął odstawać od kierunków rozwoju nowoczesnej nauki, ideał kształcenia ogólnego (niezawodowego) stopniowo tracił na sile przyciągania – ustępując modelowi uniwersytetu badawczego, nazywanego dla uproszczenia Humboldtowskim. Walcząc o przetrwanie w zmienionej rzeczywistości, prowincje edukacyjne zaczęły tworzyć nowe programy studiów (np. *big questions*, *value studies*, *community service*), które miały przyciągnąć studentów obietnicą zaangażowania (*student engagement* – antynomia nudy na zajęciach).

Zwolennicy tego rodzaju edukacji przekonują, że wolność od nudy tradycyjnego, bezosobowego modelu edukacji wyższej jest opłacalną inwestycją, zaś specyfika prowincji edukacyjnej pozwala na wyjątkowe efekty. W moim wystąpieniu chciałbym pokazać logikę tego wywodu i krótko przybliżyć program *Value Studies* w European College of Liberal Arts (ECLA) w Berlinie jako przykład formowania instytucji edukacyjnej dedykowanej angażującej rozmowie.

ECLA jest próbą przewalczenia tradycyjnej nudy i zdystansowania bezosobowych uniwersytetów badawczych. Studenci w tym prywatnym koledżu mieszkają na kampusie, gdzie mają stały kontakt ze sobą i kadrą. Program studiów zogniskowany jest na roli wartości w społeczeństwie i życiu prywatnym – w ten sposób pozwalając na interdyscyplinarny, naukowy namysł nad kwestiami istotnymi i bliskimi, realizowany w małych grupach najczęściej z więcej niż jednym prowadzącym. ECLA świadomie skupia się na nauczaniu (a



nie na badaniach), angażując zróżnicowaną populację studentów – nie tylko w zajęcia *stricto* naukowe, ale również kulturalne i sportowe.